

ÖREBRO UNIVERSITET

INSTITUTIONEN FÖR
VÅRDVETENSKAP OCH OMSORG

UTBILDNINGSPLAN

SJUKSKÖTERSKEPROGRAMMET, 120 poäng **The Nursing Programme, 120 points**

Utbildningsplanen är fastställd av Fakultetsnämnden för medicin, naturvetenskap och teknik 2002-08-20.

1. ALLMÄNT

Utbildningen erbjuder ett studieprogram som leder till en sjuksköterskeexamen samt en generell examen. I utbildningen ingår såväl teoretiska som kliniska studier. Programmet skall ge studenten ett kritiskt vetenskapligt förhållningssätt till de kunskaper och färdigheter som sjuksköterskeprofessionen bygger på samt vara en förberedelse till forskarutbildning.

2. UTBILDNINGENS MÅL

2.1 Mål för grundläggande högskoleutbildning

Den grundläggande högskoleutbildningen skall ge studenterna förmåga att göra självständiga och kritiska bedömningar, förmåga att självständigt urskilja, formulera och lösa problem samt beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Inom det område som utbildningen avser skall studenterna, utöver kunskaper och färdigheter, utveckla förmåga att söka och värdera kunskap på vetenskaplig nivå, följa kunskapsutvecklingen, och utbyta kunskaper även med personer utan specialkunskaper inom området (1 kap. 9§ högskolelagen/HL).

2.2 Mål för Sjuksköterskeprogrammet

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9§ HL)

För att erhålla sjuksköterskeexamen skall studenten ha:

- förvärvat sådana kunskaper och färdigheter som fordras för att självständigt kunna arbeta som sjuksköterska inom allmän hälso- och sjukvård,
- tillägnat sig kunskaper i allmän och specifik omvårdnad,
- utvecklat sin självkännedom och förmåga till inlevelse och därigenom, med beaktande av ett etiskt förhållningssätt och en helhetsbild av människan, utvecklat sin förmåga till goda relationer med patienter och deras närstående,
- förvärvat kännedom om förhållanden i samhället som påverkar kvinnors och mäns hälsa samt kunna initiera och delta i hälsobefrämjande och förebyggande arbete,
- tillägnat sig kunskaper i sjukvårdens ekonomi och organisation vilka är av avgörande betydelse för hälso- och sjukvården,
- tillägnat sig kunskaper i planering, ledning och samordning av vårdarbetet samt utvecklat en yrkesfunktion som förbereder för lagarbete och samverkan mellan samtliga personalgrupper,
- förvärvat förmåga att undervisa patienter och deras närstående samt att handleda vårdpersonal (bilaga 2, högskoleförordningen/HF).

Sjuksköterskeprogrammets innehåll och uppläggning styrs även av följande tre EG-direktiv: Direktiv 77/452/EEC, 77/453/EEC, 89/595/EEC.

3. UTBILDNINGEN

3.1 Utbildningens huvudsakliga uppläggning och innehåll

Programmet omfattar 120 poäng och huvudämnet är omvårdnadsvetenskap.

Av programmets 120 poäng utgör 60 poäng studier i omvårdnadsvetenskap A, B, C, resterande 60 poäng utgörs av 30 poäng studier inom det medicinska området och 30 poäng studier inom området vårdkommunikativt arbete. 60 poäng av studierna utgörs av kliniska/praktiska studier varav 50 poäng i form av olika kurser och 10 poäng via fältstudier och laborationer. Hjärt- och lungräddning skall genomföras två gånger under utbildningen.

För alla kurser inom utbildningsprogrammet finns en kursplan som fastställs av institutionsnämnden, där kursens syfte, innehåll, studieformer, litteratur samt examinationsformer anges. Till varje kurs finns också en studiehandledning där mer detaljerad information om kursen ges.

Studierna under det första året utgår huvudsakligen från ett individperspektiv. Under det andra året fokuseras individen ur ett familje- och grupperspektiv. Under detta år belyses även genusperspektiv och andra maktperspektiv på hälsa och ohälsa. Under det tredje året fokuseras individen ur ett samhällsperspektiv. En utgångspunkt är att successivt öka kraven på att identifiera och tillgodose människors omvårdnadsbehov. Pedagogiken och innehållet i utbildningen bygger på att studenten inledningsvis utgår från grundläggande och mindre komplicerade omvårdnadsbehov för att successivt närma sig mer komplexa omvårdnadsbehov och situationer.

Huvudämnet omvårdnadsvetenskap har sin utgångspunkt i studiet av människans behov och upplevelser av omvårdnad i samband med ohälsa. Begreppen person, interaktion sjuk-sköterska och patient/familj/närstående, praktik, miljö/omgivning och hälsa, samt relationen mellan dessa begrepp är centrala fenomen. Omvårdnadsteorier/modeller beskriver omvårdnad delvis utifrån grundläggande antaganden om verklighetens natur. Hur omvårdnad beskrivs har samband med synen på kvinnor och män, liksom på innebörden av hälsobegreppet och avser alla åldrar. I mötet med den enskilda människan syftar omvårdnaden till att stödja patienten att klara det dagliga livet så optimalt som möjligt. Utifrån en humanistisk utgångspunkt och ett livscykelperspektiv är det angeläget att i utvecklandet av omvårdnadsvetenskapen söka kunskap om hur det dagliga livet levs och upplevs inte minst med tanke på patienters och familj/närståendes sårbarhet och utsatthet. Utbildningen avser att ge kunskap om aktuell informationsteknologi som t.ex. vårdinformatik som hjälpmedel att nå en bättre hälsa.

Studier på A-nivå i omvårdnadsvetenskap innebär att studenten skall identifiera, definiera och beskriva centrala fenomen inom ämnesområdet samt tillägna sig en adekvat begreppsapparat. Studierna skall leda till kunskap om grunderna för patientens omvårdnad utifrån omvårdnadsvetenskapens framväxt nationellt och internationellt samt grundläggande vetenskapsteoretiska begrepp. Studenten tränas i ett vetenskapligt förhållningssätt och i att kunna identifiera kvinnors och mäns grundläggande omvårdnadsbehov.

Studier på B-nivå i omvårdnadsvetenskap innebär att studenten skall integrera, organisera och kategorisera centrala fenomen samt beskriva samband mellan olika fenomen inom ämnesområdet. Studierna belyser och fördjupar kunskapen om för ämnet relevanta modeller, teorier och metoder. Under de kliniska/praktiska studierna övar studenten i att identifiera, bedöma och möta omvårdnadsbehov hos kvinnor och män med akut och/eller kronisk ohälsa utifrån en humanistisk grundsyn och ett helhetsperspektiv.

Studier på C-nivå i omvårdnadsvetenskap innebär att studenten skall kritiskt analysera, dra slutsatser, värdera och argumentera på ett vetenskapligt sätt utifrån olika fenomen inom ämnet. Studenten tränas successivt i att självständigt planera, genomföra och utvärdera omvårdnad vid komplexa omvårdnadssituationer och att se hur olika kulturer och samhällen påverkar kvinnors och mäns hälsa. Särskilt fokuseras äldres livssituation, omvårdnadsbehov och livskvalitet. Även akut/katastrofsituationer samt vård i livets slutskede ingår.

I ett examensarbete omfattande 10 poäng förenar studenten fördjupade studier inom ämnet omvårdnadsvetenskap och fördjupade studier i vetenskapligt arbetssätt.

Kurserna inom det medicinska området innehåller grundläggande moment beträffande anatomi, fysiologi, mikrobiologi, allmän och speciell farmakologi samt patofysiologi. Som grund för omvårdnaden skaffar sig studenten kunskaper om relationen mellan sjukdomars etiologi, symtom, diagnostik, behandling, rehabilitering och palliativ vård.

Kurserna inom området för vårdkommunikativt arbete har en inriktning på olika insatser för folkhälsan i en vid betydelse och innefattar kunskaper från vårdpedagogik, vårdpsykologi, vårdsociologi, vårdetik/filosofi och folkhälsovetenskap. Det innefattar interventionsarbete riktat till individer, specifika grupper och samhällsliga strukturer. Kurserna är programöverskridande, vilket betyder att studenter från olika program och professioner utifrån en gemensam värdegrund samläses i så stor utsträckning som möjligt för att förberedas för teamarbete.

De kliniska/praktiska studierna är nivåbestämda och genomförs som separata kurser, fältstudier eller i form av laborationer. Under utbildningen skall studenten komma i kontakt med olika verksamhetsområden inom hälso- och sjukvården. Ett flervetenskapligt perspektiv, där de humanistiska värderingarna är grundläggande, präglar hela utbildningsprogrammet och de ingående vetenskaperna integreras, inte minst under de kliniska/praktiska studierna. Härigenom sker en integrering av omvårdnadsvetenskap och kursinnehåll från det medicinska och vårdkommunikativa området till den syntes och det helhetsperspektiv som utgör kärnan i sjuksköterskans yrkesprofession.

3.2 Kurser som ingår i programmet

År	Termin	Kurser inom området	nivå	poäng
År 1	Termin 1	Kurser inom det medicinska området	A	20
	Termin 2	Omvårdnadsvetenskap (varav kliniska/praktiska studier 10 p)	A	20
År 2	Termin 3	Kurser inom området vårdkommunikativt arbete	A	10
		Omvårdnadsvetenskap	B	10
	Termin 4	Kliniska/praktiska studier 20 p:		
		- Omvårdnadsvetenskap	B	10
		- Kurs inom det medicinska området	B	5
	- Kurs inom området vårdkommunikativt arbete	A	5	
År 3	Termin 5	Omvårdnadsvetenskap (examensarbete)	C	10
		Kurser inom området vårdkommunikativt arbete	A	10
	Termin 6	Kliniska/praktiska studier 20 p:		
		- Omvårdnadsvetenskap (möjlighet till valbar kurs)	C	10
		- Kurs inom det medicinska området	B	5
	- Kurs inom området vårdkommunikativt arbete	A	5	

3.3 Studieförmer

I utbildningen tillämpas ett problembaserat arbetssätt där grunden för kunskapsinhämtandet är den studerandes egen aktivitet. För närmare beskrivning, se respektive kursplaner och studiehandledningar. Under utbildningen skall den studerande delta i vetenskapliga seminarier”.

I den kliniska/praktiska utbildningen integreras teori, metod och teknik till handlingskunskap. Studieformerna syftar till att stimulera det egna lärandet och den personliga utvecklingen. För att utveckla ett professionellt förhållningssätt är självkännedom av stor vikt och under hela utbildningen övas det framför allt genom reflekterande samtal och handledning. Den studerande ges möjlighet till aktivt kunskapssökande, kritiskt tänkande och problemlösning på vetenskaplig nivå.

Vissa av kurserna läses gemensamt med andra utbildningar inom institutionen. Detta syftar till ökad förståelse för och träning i att samarbeta med andra yrkeskategorier.

3.4 Obligatorisk närvaro

Krav på obligatorisk närvaro föreligger inom de kliniska/praktiska avsnitten och kan delvis föreligga inom andra delar av programmet. Vilka moment och omfattningen där undervisningen är obligatorisk framgår av respektive kursplan.

3.5 Tröskelregler

För att få påbörja kurser på B- och C-nivå i huvudämnet skall A- resp B-nivån i ämnet samt 20 poäng från det medicinska området och 10 poäng från området vårdkommunikativt arbete vara godkända. Övriga tröskelregler anges i respektive kursplan.

4. INTERNATIONELLT STUDENTUTBYTE

En strävan är att internationaliseringsarbetet skall genomsyra hela utbildningen och bidra till ökad kunskap och ett vidgat perspektiv.

Örebro universitet, Institutionen för vårdvetenskap och omsorg, har samarbetsavtal med olika lärosäten i världen. Studenten kan på eget initiativ gå kurser vid lärosäten i andra länder.

5. BETYG OCH EXAMINATION

Om inte annat är föreskrivet i kursplanen skall betyg sättas på en genomgången kurs. Betyget skall bestämmas av en av högskolan särskilt utsedd lärare (examinator) (6 kap. 10§ HF).

Som betyg skall användas något av uttrycken underkänd, godkänd eller väl godkänd om inte högskolan föreskriver annat betygssystem (6 kap. 10§ HF).

6. EXAMEN

Sjuksköterskeexamen erhålls efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 120 poäng.

Mål: se punkterna 2.1 och 2.2.

Examensbevis utgör underlag för Socialstyrelsens utfärdande av legitimation.

Om kurser som ingår i yrkesexamen sammantaget uppfyller de krav som ställs för magister- eller kandidatexamen, med avseende på såväl längd som fördjupning, skall det framgå av examensbeviset om studenten begär det (bil 2, HF).

7. BEHÖRIGHET FÖR TILLTRÄDE TILL PROGRAMMET

Förutom grundläggande behörighet krävs standardbehörighet F.1.1, d.v.s. Matematik B, Samhällskunskap A samt Naturkunskap B alternativt Fysik A, Kemi A och Biologi A.

8. URVAL

Urval för antagning görs på grundval av betyg 60% och på grundval av högskoleprov 40%. Antagningsordningen finns tillgänglig på universitetets hemsida, www.oru.se

9. TILLGODORÄKNANDE AV TIDIGARE UTBILDNING (6 kap. 12-14§§ HF)

Beslut om tillgodoräkning av kurs i en generell examen fattas av rektor eller den han bemyndigar. Rektor har bemyndigat chefen för Utbildnings- och forskningsavdelningen att besluta i rutinfall. Rektor har bemyndigat berörd institutionsnämnd att besluta om tillgodoräkning i komplicerade fall.

Beslut om tillgodoräkning av kurs i en yrkesexamen fattas av rektor eller den han bemyndigar. Rektor har bemyndigat berörd institutionsnämnd att fatta dessa beslut.

Beslut om tillgodoräkning av del av kurs fattas av examinator (6 kap. 10§ HF).

10. ÖVRIGT

Av ”Omvårdnad inom hälso- och sjukvård”, SOSFS 1993:17, samt ”Socialstyrelsens kompetensbeskrivningar för sjuksköterskor”, SOSFS 1995:5, framgår att sjuksköterskan har en kvalificerad utbildning i specifik omvårdnad och att denna omvårdnad spänner över ett brett fält från högteknologiska insatser till stöd i existentiella kriser.

Med utgångspunkt i yrkets teoretiska grund och uppsättning av metoder ger sjuksköterskan självständigt omvårdnad inom sitt kompetensområde. Detta skall dokumenteras och effekterna utvärderas. I sitt dagliga arbete skall sjuksköterskan söka, kritiskt granska och använda relevanta rön från forskning och utvecklingsarbete. Denna kunskap skall sjuksköterskan kunna förmedla till sina medarbetare och samverkanspartners. Sjuksköterskan ansvarar därmed för att de omvårdnadsteoretiska och etiska grunderna för arbetet tydliggörs och ligger till grund för det dagliga arbetet.

En sjuksköterskas yrkesområde omfattar barn, ungdomar, vuxna och äldre som behandlas i öppen och/eller sluten vård. Sjuksköterskans uppgifter omfattar förebyggande arbete, omvårdnad, undersökningar och behandlingar, information och handledning, forskning och utvecklingsarbete, planerings- och ledningsuppgifter samt katastrofberedskap (SOSFS 1993:17, SOSFS 1995:5).